

Bijlage 12

REGIONALE ZORGSTRUCTUREN VAN HET ONDERWIJS

RESULTAAT VAN BESPREKING MET GEMEENTEN: KNELPUNTEN EN OPLOSSINGEN

Gesprekspartners: ambtenaren onderwijs en leerplicht van de gemeenten Breukelen, Bunnik, Bunschoten, Rhenen, Ronde Venen, Utrecht, Veenendaal, Vianen, Zeist.

Oplossingen gemeenten samengevat:

- Wettelijk kader ZAT kan zorgen voor meer bevoegdheden bij gemeenten.
- Afstemming netwerken 12- en 12+ en ZAT / onderwijs verbeteren.
- Netwerken zijn vaak bestaande structuren; ZAT zit dicht bij school. School als vindplaats van problemen vraagt om een goed functionerend ZAT. Als ZAT afwezig is moet link met Netwerken worden verbeterd.
- Afstemming onderwijs en gemeente moet beter. Gebruik maken van bestaande structuren en daarop verder bouwen.
- CJG kan de veelheid aan partners samenbrengen.
- Doorzettingsmacht, daadkracht en menskracht moet worden verbeterd.

Vooraf:

Er is wisselend zicht op de zorgstructuur in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Sommige ambtenaren weten precies wat er speelt; anderen nauwelijks. Zo geeft een van de ambtenaren aan dat hij zich niet herkent in de problematiek en hier niet mee bezig is, terwijl in de gesprekken met samenwerkingsverbanden juist uit deze gemeente knelpunten worden benoemd in de samenwerking en afstemming.

Afstemming ZAT/onderwijs – jeugdzorg/CJG

Knelpunt

Gemeenten verschillen erg in de waarde die men het ZAT toekent. Dit hangt in een aantal gevallen samen met het feit dat er netwerken 12- en 12+ in een gemeente functioneren. Men vindt een ZAT dan soms minder van belang:

- Er is geen ZAT. Jeugd en Ouders Centraal (JOC) fungeert als ZAT en CJG ineen. Als je ZAT's gaat creëren, gaan er twee zorgstructuren naast elkaar lopen.
- De scholen zijn behoorlijk autonoom t.o.v. gemeenten. De gemeente heeft weinig bevoegdheden naar scholen toe. Omdat ZAT's niet wettelijk verplicht zijn, is het moeilijk dit te eisen of te bevorderen voor de gemeente.

- Zorgstructuren in het onderwijs sluiten niet aan op de zorgstructuren in het Netwerk 12- en 12+. Het onderwijs licht de coördinator van het Netwerk onvoldoende in.
- Lastig om ZAT en CJG te verbinden. Hiervoor zouden protocollen opgesteld moeten worden. Lastig hierbij is om te bepalen wanneer wel en geen melding gedaan moet worden. De verwijsindex zou hierbij moeten helpen.
- Specifiek punt is de aansluiting van de zorgnetwerken op reformatorische scholen en op de lokale zorgnetwerken. Reformatorische scholen stellen zich erg terughoudend op. Ze organiseren de zorg binnen de eigen zuil. Daardoor zijn ze niet of slecht zichtbaar binnen de bestaande structuur. Ze melden niet aan de gemeente als er problemen zijn. De gemeente kan hen ook niet dwingen. Het reformatorische gedeelte van de inwoners (25 % van de leerlingen) heeft om een CJG op reformatorische grondslag gevraagd. Voorlopig staat de gemeente hier afwijzend tegenover. De gemeente heeft een voorkeur voor zoveel mogelijk algemene voorzieningen.
- De keten lijkt niet helemaal sluitend te zijn op het PO. Niet alle basisscholen nemen deel aan de buurtnetwerken. Er is op scholen natuurlijk wel zorg in de vorm van WSNS enz., maar daar heeft de gemeente geen zicht op.
- Het schort in het algemeen aan instanties die kunnen doorpakken. Zo is er ook bij het maatschappelijk werk een wachtlijst. Eigenlijk is er niet echt een instantie die de jongeren aan de hand neemt en daadwerkelijk met hen aan de slag gaat. En dat is zorgelijk. Er zou meer mankracht en daadkracht moeten zijn.

Oplossing

- De zorgcoördinatie kan beter. Wanneer het JOC een kind krijgt doorverwezen door bijvoorbeeld een basisschool, krijgt deze geen terugkoppeling over het kind. Dit is een punt van aandacht. Het CJG zou dit moeten ondervangen en in de relatie met onderwijs goed moeten afstemmen.
- Op dit moment zijn de schoolbesturen niet positief over de vorming van een ZAT. Wanneer de gemeente meer bevoegdheden zou krijgen door wettelijke verplichting, zou dit handig zijn.
- Om de relatie tussen de netwerken 12- en het onderwijs te versterken zitten er intern begeleiders en iemand van het swv WSNS in.
- Gemeente heeft geen school voor voortgezet onderwijs, waardoor leerlingen buiten beeld raken als zij naar het voortgezet onderwijs in een andere gemeente gaan. Er moet daarom meer afstemming komen! Het JOC in gemeenten in een regio moeten onderling meer contacten opbouwen en uitbreiden.
- De vindplaats van jongeren die extra zorg behoeven ligt bij het onderwijs. Hiermee moet ook in de fysieke inrichting van het CJG rekening worden gehouden. De ZAT's, VO en PO en de SWV VO en PO worden allen betrokken in het CJG.
- Er is een veelheid aan instellingen die vaak niet van elkaar op de hoogte zijn, De vorming van het CJG is hiervoor de oplossing. De hoeveelheid participanten moet dan worden gesorteerd via Jeugdbeleid. De gemeente moet er zorg voor dragen dat alle partners in het CJG aan bod komen.

- Het knelpunt rondom met name BJZ is lastiger op te lossen. Ook als BJZ wel aanwezig is, zijn ze alleen een indicierend orgaan. Het schort in het algemeen aan instanties die kunnen doorpakken. Zo is er ook bij het maatschappelijk werk een wachtlijst. Eigenlijk is er niet echt een instantie die de jongeren aan de hand neemt en daadwerkelijk met hen aan de slag gaat. En dat is zorgelijk. Er zou meer mankracht en daadkracht moeten zijn.
- De relatie netwerken 12- en 12+ met scholen kan verbeterd worden door degene die in het netwerk zit als vertegenwoordiger van de scholen dit als echte taak te geven. Daarmee dus ook de tijd om alle scholen langs te gaan, tijd om casussen te verzamelen etc. De scholen zouden dan tezamen deze kosten kunnen dragen. Verder ligt er een taak bij SMW. Zij moeten de IB-ers van de scholen waar ze komen voortdurend aanspreken op hun taak: signaleren ze goed, koppelen ze terug naar SMW etc.
- Een andere oplossing kan zijn om de netwerken meer van het onderwijs te maken, zodat ze zich meer betrokken voelen. Dit zou je kunnen doen door fysiek de netwerken op de scholen te brengen (overleg op de scholen), maar ook door een ZAT 12- in te stellen voor alle scholen. Scholen zien het dan wellicht meer als 'hun ding'.
- De gemeente is vertegenwoordigd in zowel de ZAT's op VO, als in de buurtnetwerken (3 stuks) waar kinderen uit het basisonderwijs worden besproken.
- Op het VO lijkt de keten meer sluitend. Daar werken de ZAT's en zorgcoördinatoren aan een convenant, waarin ook alle partners genoemd worden.
- De gemeente is niet aanwezig in ZAT's op PO, maar wel op VO. SMW is wel vertegenwoordigd op basisscholen. SMW koppelt terug in het netwerk. Op die manier wordt er ook contact gehouden.
- Utrecht is hard bezig met het implementeren van @Risk (Verwijsindex). Dit zou een oplossing kunnen vormen voor het eerste knelpunt. Verder wordt in Utrecht het onderwijs gezien als een serieuze gesprekspartner. Zo is er natuurlijk de Utrechtse Onderwijsagenda, maar is onderwijs ook een serieuze partner bij de ontwikkeling van de CJG. En neemt de gemeente deel aan de werkgroep Passend Onderwijs. Deze werkgroep werkt hard aan aansluiting met de zorg. Dat gaat met kleine stapjes. Op die manier wordt getracht de twee werelden zo dicht mogelijk bij elkaar te brengen. Verder is er ook nog op stedelijk niveau bestuurlijk overleg tussen o.a. het onderwijsveld en BJZ.

Relatie gemeente – onderwijs

Knelpunt

- Het SWV is geen gesprekspartner voor ambtenaren onderwijs.

Oplossing

- Om de relatie tussen SWV en gemeente te versterken lijkt het zinvol om 1 of 2 keer per jaar een afstemmingsoverleg te organiseren tussen SWV en

gemeenten. Vooral ook om duidelijk te maken wat de taken en bevoegdheden van beide zijn.

- Rol van de gemeente vooral in het organiseren van afstemming. Partners (waaronder het onderwijs) worden zoveel mogelijk betrokken bij de visie en missie van het CJG. Op die manier wordt het CJG van iedereen.

Provinciegrenzen en BJZ/jeugdhulpverlening

Knelpunt

- De GGD in Gelderland trekt kinderen naar zich toe die uit Utrecht komen en daar naar het voortgezet onderwijs gaan. Er is een goede afstemming tussen de GGD'en. Bij BJZ ligt dat wat anders. Er is wel afstemming, maar in aanpak verschillen zij. Er zijn geen eenduidige afspraken over.
- Met name de provinciegrenzen spelen behoorlijk. Zo komt het voor dat een jongere, die buiten de provincie op school zit, dringend hulp nodig heeft. Omdat de woonplaats van de jongere leidend is, moet BJZ Utrecht de indicatie stellen. Het is dan soms echter logischer dat de hulp in Gelderland uitgevoerd wordt. BJZU kent echter de hulpverlening in Gelderland niet goed, waardoor een indicatie (en ook de financiering, maar daar heeft de gemeente niets mee te maken) erg lastig is.

Oplossing

- Leerlingen die in Utrecht op school zitten, maar daarbuiten wonen, moeten ook door jeugdzorg (of een andere instantie) in hun eigen provincie behandeld worden. Er moeten duidelijke afspraken worden gemaakt over bij wie welke verantwoordelijkheid ligt.

Gemeentegrenzen en leerplicht

Oplossing

- Er komt een digitaal loket IB-groep. Dit kan het probleem oplossen van de leerplichtambtenaar.
- Er is de afspraak met leerplichtambtenaren van andere gemeenten dat ze elkaar op de hoogte houden van zorgleerlingen. Zo hoort de leerplichtambtenaar het dus altijd als er in een ZAT van een andere gemeente een leerling uit de eigengemeente wordt besproken.
- Ambtenaar zit met omliggende gemeenten in een regionaal overleg en in dat overleg worden leerlingen teruggekoppeld aan elkaar. Op deze manier probeert elke leerplichtambtenaar zicht te houden op zijn/haar eigen leerlingen.

Passend onderwijs

- Sinds kort is er een LEA overleg. Passend onderwijs heeft daar nog niet op de agenda gestaan. Het overleg is echter wel een goed platform om onderwerpen

in te brengen. Ook VO krijgt volgende keer een uitnodiging en de mogelijkheid om onderwerpen en stukken in te brengen.

- Vanwege het gemeentegrensoverschrijdend karakter ziet men een taak zien voor de provincie Utrecht als het gaat om Passend Onderwijs.